

"גּוֹ-עַדְן" פָּאָר מִינְדָּעָר הַיִּיטָּן

די בריטו-סולטן אימאנאמיע פוי די נאציאנאלאפ
מיגדרה יטנו אין עטלאנד, וואם דארת דינען אלס
טיסטער סאָר אנדערע לענדער.

כג שאלונו, און ווועלען דז שפֿאַד גָּבְּרִיאֵל
דו מונדרערתומען וווערט פֿעַמָּא זָמָן
אַסְטְּרֵלְרֶבֶּטֶס-אַשְׁפֶּאָר. דו קְיַמְּנָה-רְבָּעָה
חוּמְלַיְמָדָעָן וְהַבָּעָן אַזְּרָקָה דו אַזְּרַעַלְעָם
אַנְצְּאַהֲרָעָן מִיטָּאַלְעָן סְלִמְאָרְגְּנַטְּשָׁטָטָה
חַעַן אָנוּ אַבְּדָהָעָן אַגְּנַטְּרָעַנְגָּוֹנָעָן גָּן
דָּבָר נְגַבְּבָאָסֶס כְּבָדְרָעָהָה. דו סְלִמְאָרְגָּה
קְרַחְמָלְבָּבָה וּוְחַרְטָה אַלְמְטָמְלָאָבָּאָן דָּאָרָה
אַלְעָן כְּוֹמְעַדְרָהָה תָּן דָּךְ נְגַבְּבָאָס
כְּבָדְרָעָהָוּמָן. אַבְּשָׂרָה דָּרָעָן אַיְלָזָרָהָטָן
אַמְּנָדָן כְּמוֹסְטָעָים הָאָטָם יְהָוָה קְלָמָאָה
קְרַחְמָלְבָּבָה רָקָם רָעָבָט אַדְּרָיְמָלְגָּוֹן
כְּרוֹמָאָן שְׁמוֹנָהָן אֹוִי אַנְהָרָעָן כְּוֹטָמָלָה.

אֶת־דָּבָר֙ רַקְבָּרְךָ אֶל־יְהוָה
שֶׁנִּזְמַּנֵּן־בְּעֵד־בְּעֵד
לְפָנֶיךָ וְבְּפָנֶיךָ צְבָאֶיךָ אֵת
לְפָנֶיךָ אָנוּ וּמְבָאָרֶנוּ בְּעֵד־דָּבָרְךָ.
כִּי־אֲמָת־בְּמִזְרָחָה
אָנוּ אַסְטָלָגָרְךָ וְרַקְבָּרְךָ. אָנוּ וּוְאַתָּה
מִזְרָחָ נִשְׁתַּמְעֵת קְטוּ שֶׂם־בְּמִזְרָחָרְבָּנָעָן,
אָלָעַ וְזָמָרְיוֹן אַגְּשָׁעָן אֵת
זָהָבָן דָּחַד וְאַרְבָּה מִזְרָחָבָן
וְחַרְבָּן. בֵּין אַחֲתָת אָנוּ טָבָן אַסְטָלָגָרְךָ, וְאַתָּה
רַחַם אַיְנוּצָבָגָן לְאָבָר אָנוּ אַזְּרָאָגָן, וְאַתָּה
הַקְּמָתָן קְעַרְבָּתָגָן, אָנוּ אָנוּ אַגְּטָלָגָן
בְּנָן דָּחַד מִלְּחָה נְגַהָּ לְמַמְתָּן צָהָבָן וְזָהָבָן
סְמוּדָרָהוּמָטָן וְאַתָּה כְּפָתָר פְּרִיחָהוּמָטָן
וְהַזָּהָן מְרָרָבָן גְּעַדְגַּדְגָּטָן דָּוּ מִלְּחָהָתָן
רוּסָם שְׁמַעְתָּרְבָּתָמָט אָלָסָמָט מָוָעָן פְּסָמָעָן
צָוָם אַיְכָבָתָה, אָנוּ דָּו אַגְּשָׁרְלָקָעָן דָּרְלָמָט
פָּנוּ אַלְמָלָק דָּרְתָּה נִישְׁתַּמְעֵת
וְוְעַרְבָּן מָטוֹם דָּחַד צָהָבָן אַיְנוּאַגְּזָנָעָן אָנוּ
דָּרָם סְמָעָן, וְאַמְּסָעָן וְסְמָעָן אָנוּ הַזָּהָב
חַזְוָעָט, נָאָר אָנוּ דָּחַד פְּרִיחָהוּמָטָן
אַזְּבָנָגָעָן אָלָעַ בְּוּרְשָׁר פְּאָרָיָן לְאָמָת
דְּרוּתָמָט וְאַתָּה מְגַטָּמָט וְזָנָאָר טָעַן וְזָעַקָּה
כְּפָתָרְבָּעָן קְרָאָלָקָעָן אָנוּ בְּעֵד־בְּעֵד
שָׁעָר.

וניחט און צוֹאַטּ פְּרִוִּיטָןּ פְּעַרְנָהָמּ
בָּאָרָ אָלֶרֶטּ אָלֶרֶטּ אַבְּגָנָעָןּ רַאֲדִיקָאַלְעָןּ אָוֹןּ
אוֹןּ נַעֲלָעָטּ נַעֲלָעָטּ רַאֲדִיקָאַלְעָןּ דָּאָםּ סִינְגָּשָׂרּ
הַיְּוּסֵםּ פְּרָאָלְעָםּ אָוֹןּ לְעַמְלָאָהּ,ּ רַאֲדָטּ
תַּאֲבָנוּ אָלֶרֶטּ אַלְעָטּ מִינְרָעָהָהָמָּעָןּ וַיְיַעַרְעָ
אַיְנָגָעָןּ שָׁלָעָןּ,ּ וַיְלַכְּעָזּ וַיְעַשְּׂעָןּ אַיְבָּעָןּ
חַלְפָּעָןּ פָּוּ דָּשָׂרּ מְלִיכָּתּ.ּ וַיְזַהְלֵלּ שָׁלָעָןּ
פָּוּ דָּוּןּ מִבְּרָעָהָהָמָּעָןּ אָוֹןּ דָּוּגְּמָוּסְּלָעָןּ
פָּוּ דָּוּןּ דְּאָוְגָעָןּ שָׁלָעָןּ אוֹןּ אַעֲמָדָגָגָןּ קָמָןּ
דָּוּןּ מִנְרָעָהָהָמָּעָןּ נָמָאָןּ.ּ סָמָאָןּ דְּשָׁרְבָּהּ
קָאָרָאָקָמְשָׂרִיםְמָשָׂרָהּ,ּ וְאָסָמָעָתּ דָּוּ יְוָדָעָןּ
אוֹןּ אָלֶרֶטּ דָּוּ דְּמַתְשָׂעָןּ תַּאֲבָנוּ אַגְּרָיָסּ
נַעַזּ פָּוּ פְּלָאָסָטּ.ּ אָוֹןּ מִוְּעָלָ-שָׁלָעָןּ מָסָעָןּ
וְזָהָרּ אַיְגָעָאָרּ אַגְּמָשָׂרִיםְמָשָׂרָהּ,ּ
הַאֲבָנוּ דָּוּ רַעְשָׂעָןּ פְּמָעָטּ נַאֲרָבָּעָןּ פָּוּ
אַמְּגָעָןּ שָׁלָעָןּ,ּ דָּאָםּ אָוֹןּ דְּשָׁרָהָאָרּ,ּ וְזָהָרּ
דָּוּ רַעְשָׂעָןּ שְׁפָחוֹןּ אַיְוָהּ פָּוּ בְּצָרְבָּעָןּ
תוֹיכָאָרּ כְּלָמְדָרְעָלְעָדּ מְרָהָנָהּ אָוֹןּ וַיְיַעַתְּ
לְעָןּ נִישְׁטָהּ דָּיְפְּרָעְרָקְעָגָשָׂהּ צָוּ יְאָקָמָןּ
אַיְמָעָגּ שְׁלָעָןּ.ּ אַלְעָמְדָעָלְעָמּ פְּשָׁוְעָהָעָןּ תְּ
רַאֲוָגָעָןּ צְוּוֹןּ לְעָמָרָהּ,ּ אָוֹןּ דָּשָׂרּ וְעָגָעָןּ
אַלְעָטּ מְלַכְתָּהָדָרָהּ וְזָוּ נִשְׁמָתּ צָאָגָעָןּ
גְּאַלְוָרָעָןּ דָּאָםּ לְאָבָרָ,ּ נַאֲדָרּ צָוּ נַאֲפָעָןּ
וְאָסָמָעָתּ שְׁגָטוּקְלָעְבָּנְסְ-לְדוּהָוּתּ הַ
בְּרָאָהָרּ,ּ וְאָסָמָעָרָעָןּ צָוּ נַאֲפָרָעָןּ נַעַזּ
צִיבָּאָלְמָעָהָעָןּ.
אַבְּרָנוּ אָזּ חִימָעָגּ,ּ וְלָאָרוּ סְהָמָעָןּ חַבְּקָעָןּ
וְלַטְּמָרָדּ = פְּקָרְוּאָלְמָעָהָעָןּ הָאָןּ דָּוּ מְנַבְּגָרָרּ
וְצָמָעָןּ אָנוּ צִיּ פְּקָרְוּאָלְמָעָןּ מְוֹטָאָלְעָןּ
הַמְּגָנְזָוָאָצָעָןּ,ּ שְׁגָמְלָהָלְבָעָןּ אָנוּ פְּרָזָאָ
דאָק.
עַמְּקָמִים וַיְךָ אַוְיךָ פְּלָוְגְּנִיאָוָא 4, אָוֹןּ דִּ
חוֹמָצָעּ - צְעַנְרָאָלְעָץּ" - זָהָוָדָקָעָ 5,
בֵּין צְעַנְרָאָלְעָץּ חַיּ דִּי צְחִוְעָקָעָ צְגָןּ
רָאָלְעָטּ אַמְּנָשְׂיָגָעָןּ פִּיטָּ 6
אַפְּסָמָעּ, פְּחָרָעָןּ דִּי פְּגָלוֹדְזָוּרְפָּרָעּ, "מִיחְמָתָ
צְוָהָהָ, דָּעַרְ קָעָמָעּ גַּעַתְּ אַוְיךָ טָוָסָ אָוֹןּ
צְבָעָןּ, פְּדָרְיָסָטּ פָּוּ זַיּ דָּאָסָ בְּשָׁרָ,
זִוְּדָעָטּ אָוֹןּ מְשִׁינְדָּעָטּ וַיְרָ, אָוֹ אַיְןּ
אָשָׁוֹןּ שְׁוֹפָרּ וְמַכְלִילָןּ.
שְׁעָמָהָדּ דָּעַרְ יְזָדָ פִּיטָּןּ רְאָוָהָעָנָקָםּ
אַגְּמָעָלּ אָוֹןּ צִיתָּמָטּ דִּי פְּמִינְגָּצָעּ.
לְעָמָדּ וַיְךָ אַחֲתָמּ נִשְׁאָרְבָּןּ שְׁבָעָ
וְחַסְמָהָסָטּ אַיְקָעָןּ דָּאָסָ וְיַןּ דָּעַרְ
אַלְגָּרְנָהָעָרָקָרּ שְׁוֹסְפָּרָעּ חַאָטָ בְּיַשְׁעָ
וְגָמָטּ וַיְיַיְדָרְ פְּרָנְדָרְ פְּרָנְדָרְ צְוָסְטָרְ קִיןּ
צָבָעּ פִּיטָּ קִינְדָרְ פְּרָנְדָרְ צָוּ יְיַיְןּ צִיּ
פְּרָרְ וְזָהָוָדָקָעּ שְׁוֹלְעָרְ הַקָּעָ אַגְּדָרְעָןּ
בְּגָעָןּ שְׁוּןּ פְּגָלוֹדְזָוּרְפָּרָעּ טְשָׁלָעָרּ אָוֹןּ
לְשָׁבָתָ, אַוְיבָּסָאָיָןּ שְׁוֹןּ יְעַגְּלָרְ גַּעַתְּ
אַבְּרָנוּ אָזּ חִימָעָגּ, וְלָאָרוּ סְהָמָעָןּ חַבְּקָעָןּ

געהן דוד אמר עיר יאלר: צו וווקה חען
איך געדראטש פלייטען צוין אונן קאנטער-
דעבן צו דער צויתער, או אך הצען
מייד גזקען אונטשאטרקן א סען ארבעינען
ווי אזוי, פרענט איתר — געד פיזונען
איך הצען ייך דלאג געקנט בענימ�ו
אומעקייעגען אויף אונן קאנטערקן אין
וועגן!
או סדי ווי פה, האבען דלאג די פַּעַם
וואו ווועטערן? אוין ער דלאג, דער

לירגינטינזער גערענדט דאס אונגעגען, וואָך
די זאַחטזקער: דעַ חעַס פֿעַן גערענדט
און צְבָקָן-גֶּוֹזָךְ, דערט האָס פֿעַן בעַנְצָךְ
רעַסְטָן וְצִינְגָּן צְבָקָן-גֶּוֹזָךְ, זָקָרֶט האָס
פֿעַן גַּעֲפִיטָשָׂם הַכְּבָדָן שְׁמָצָרֶן, דעַ נוֹן
שְׁמָצָעָן.

דעַ חַיְלָן אָז גַּהֲרָ, וְחוּס אָזֵיךְ זַהֲרָ
חַזְדָּקָה 5 חַטָּאָמָן אַוְיְגַעְטָאָסָן דַּעַת
שְׁמָן חַטָּאָר אָזֵיךְ פְּלוּגִינְטוֹג 7 אָזֵן
אָזֵיךְ פְּלוּגִינְטוֹג 4 חַטָּאָמָן פֿעַן גַּעֲפִיטָן
פֿעַן אָז שְׁוֹעַבְגָּל אָזֵיךְ זַהֲרָזָהָעָךְ 5
אוֹן נַעַר אָזֵן קְלַגְנוּגָה: גַּהֲרָ דַּעַת
גַּעַשׂ שְׁוֹן גַּשְׂשָׂא אָזֵן אָז פֿעַן פְּלוּגְגָּה
פְּלוּגְגָּה קְלַגְנוּגָה... אָז גַּן אָ
יְזָד, פְּרוּשָׂעָה אָזְרָ פֿעַן, וְחוּס אָזֵיךְ
אַנְפָּלָף פֿעַן פְּלוּגְגָּה...

ירי לערבעו יונדען איך דרומ- אפריקה ?

פָּנָן אַ פְּרִיוֹ אַטְעֵן פְּרִיָּה).

אומדוחינגעט גלעדיין האזונ געווילרט
אויף איהר בווע שטיך אין דער זאנט,
פלוציט האזונ ווי דערהער אונדערן
טייר א ווינזונדריג האזוקן פון א הינטעל.
ווע האזען געפערען און דערעטען זיין ער
אונכערט חינטעל, מיט וועלצון וי איז
אוזוך טנטערען. טערשטעהונדריג, איז
ס'חאא פשיטרט אוניאוולוגיק, האזען ווי
היבך צלאמיטט פולאייזי, חלכע אחים
זונזרויש אונזונזיאן זונען דאס פילדראָן
אנדר און ערטאָן. זונען
זונען און דראָן.
שלזנט, בזונגען-
זונוואוינט או אַר-
טפּ.

ערשא אויפֿן דרייטן טאגּ תעה זונַ
געבעגען איתור טויסטען קערטער און
פֿערק אונגעטער עָ בְּרִיגּוּ גַּלְעַטֶּר (בְּגִיא אַזְנוֹ
איַת אַיְצָה זַמְעַךְ), פֿערק אַזְנוֹ צַוְנִינְטֶן
און צוֹהָאנְקָה אָזְ מַהְאָה אַיתָר קְוִים דָּקָרָ-
קָעָנָה.
זַוְּכְּנָדְגִּינְגּ אַ שְׁטוּרָן פְּנֵן דִּי רַזְחִיתִים,
חוֹעַג פְּלִילִיאַן גַּמְפְּרִיקְעַגּ צַפְּטַח חִינְצָעַג
אוּפֿוּסְן פְּאַרְדָּק פְּלַעַגְעַן פְּוּן פְּנִינְדְּרִיךְגַּנְגָּן
בלְוּס — אַ פִּינְסָן, אוֹ ערְחַקְעַן פְּמִיצְעַן
בְּקִיטְסָן, פְּטַרְטִירְעַנְגִּידָן וְזַוְּן חַרְינְגָּסָן.
עַקְסְּפְּרִירְעַטָּן הַקְּבָּעָן אַנְגְּלִיזִירָטָן דִּי גְּלוּסָן
אוֹן בְּעַשְׂעַדְבִּינְטָן, אוֹ דְּקָס אַיְן גַּעֲדָרִיָּן.
שָׁגָּן — דָּאָס הַקְּבָּעָן אַיתָר דִּי מִילְדָּתָן
קָאַרְלָן פְּרַנְזּוֹאָלְגְּרִינְגָּן אָזְן דְּפִרְיַהְרְגִּיבָּעָן.
סְגַּעַתָּה אַ שְׁאַרְקָעַק אַוְיְסְפְּרִוְּשָׁנוּגָן, דִּי
בְּגַנְגַּעַז וְוִיסְעַגּ גַּעַטְלְקְרִזְוּגָג אַיְן שְׁאַרְקָעַק
אוּפְּנִינְגְּרָאָכְטָן. אַיְן דָּקָר לְוִיחָה פְּוּן קְרִבָּן
הַקְּבָּעָן וְזָרְעַנְיִינְגִּים 26,000 מְפֻנְשָׁקָן.
פְּזַיְוּבּ קְרִיסְטָלָן אַיְן אַלְסָן צְמַבָּעָן פְּוּן
טְרוֹזִיעָרּ שְׁטִילְעַס נִישָּׁא אַיְן דִּי פְּאַרְקָעַן
קְיָין מְוּזָּקָן גַּעַגְּעָן.

עשור רביעון פראפעמאָר ג. ריבכעט בערן.

אָגָרָן (אַגְּזִיָּה) פְּרִיבָּטָה אֵין אָוֹזְנָד
דָּבָר גְּשִׁתְּרָבֶדֶן דָּבָר דְּלָקָטָן פָּזָן
פָּר אֲגִיחָעָרִיְּתָה פְּרִיאָסָהָר נָאָס
סְבָעָרָג.

— ۱۴ —

צורי קעץ איז איזן זאך.

עמילעשטאך — זיו ז' אַבעָּרוֹשָׁאנָם.

בצפינט זיך אויף פַּלְגּוֹדִינְטוֹאָה ۴, און ד' אַחוֹתְנָעָן - צְקָנְטָרָאָלָץ" — וְאוֹחוֹזְקוֹאָה ۵, אַיְן צְנוֹרָאָלָעָן וְוַיְלָעָן דַּי אַחוֹתְנָעָן צְגָן.
סְרָאָלָעָן אַטְנְשְׁלִינְגְּנוֹן פִּינְעָן דַּי קַאְפְּאָלְעָעָן. פִּיחְרָעָן דַּי פַּלְגּוֹדִינְקוֹוֶר פִּינְעָן
וְזַאוֹהָאָדְקוֹעָר אַפְּלִיגְּרָעָטְרָעָן "סְמָחָת
מְזֹהָה", רַצְרָעָטְקָמָע גַּעֲתָמָע אוֹוְף מְלִיטָס אָוָן
לְפָבָעָן, פְּרָדִיסְטָס פָּן וַיְזָהָס בָּשָׂר,
מְזֹועְלָט אָוָן מְשִׁנְרוּלָט וְזַדָּעָן, אָוָן אַיְן
גַּעַש וְזַעַל שְׁוֹרָר וְמַכְּלִיל זַיְן.
שְׁעַדְעָה דַעַר יְזָהָר מִינְעָן דַעְוָהָעָנָעָם
אַנְגְּנָעָל אָוָן צִימָט פִּינְעָן דַי פְּמִינְגְּעָעָן.
סְלִיעָנָה זַדָּעָן אַיהֲתָן צִישָׁן אַיְמָעָן שְׁכָן.
וּסְסָסָה אַיְמָעָן וְחַקְאָן דַּאֲסָס זַיְן; דַעַר
פַּלְגּוֹדִינְקוֹר שְׁוֹסְפָּעָר אַחֲא נִישָׁוֹן
פְּנוּכָה וְיִדְעָר וְאוֹחוֹזְקוֹעָר שְׁוֹסְפָּעָר קִינְיָן
חַזְבָּע פִּישְׁ קִינְרָעָר מְזָרָסָן זַו וַיְזָהָס צַיְן
דַעַר וְאוֹחוֹזְקוֹעָר טִישְׁלָעָר הַקְּעָן אַגְּנָדְעָרָן
פְּגָזָעָן מִן פַּלְגּוֹדִינְקוֹר טִישְׁלָעָר אָוָן
וְהַשְׁנִיתָה, אַזְיָבָסָהָן שְׁוֹן יְזָהָר גַּעַש
תְּהַרְבָּתוֹ אַזְיָבָסָהָן. אָזְבָּרוֹן סְמוֹן חַגְּבָעָן
אַזְרָעָל זַוְּרָעָל, גַּטְפָּעָרָט דַעַר יְזָהָר, דַי
קְוֹנְפְּרָעָן. אַזְרָעָל, וְאַגְּסָהָעָל, אַדְעָזָה.
לְעַנְגָּס פָּוָן הַקְּזָעָטְמָעָן.
— אַז וּוּפְלְכָעָר קְאַנְפְּרָעָצָן, פְּרָעָג אַז
דַעַע דַעְלָעָגָעָן, זַקְנָט אַיְמָר דַעְלָעָגָעָן
— וּוּאַס חַיְיסָט, וְאַונְגָּדָרָט זַיְדָעָן דַעַע
יְזָהָר, אָז וּוּפְלְכָעָר אַז דַעַר אַהֲנָדָמָקָר
קְאַזְרָקְוּנְפְּרָעָמָקָן, אַיְמָר וּוּסְטָבָנָס, חַיְוָשָׁאָט
זַיְדָעָר יְזָהָר, אָז סְקִיפָּט הַצְּנָאָה פָּקָר אַ
קְיֻנְפְּרָעָן ?
— יְזָהָר, אַז מִינְעָן, — גַּטְפָּעָר אַז
הַקְּלָגָעָמָע דַעַט דַעְלָעָגָעָן. — אַז
וּצְסָבָעָר נִישָׁוֹן, אַזְיָבָסָהָן, פְּרָקָנָה
אַזְרָעָל זַוְּרָעָל.
דַעַק חַקְעָס שְׁוֹן אַגְּזָעָר יְזָהָר מִינְעָן אַפְּרָעָן
מִפְּסָטָעָן מִינְעָן אַפְּלָגְחָטְמָפְּתָחָעָן גַּלְעָם
וְיִי עַנְגָּל וְזָגָט: חַקָּעָס בְּלָעְבָּדְשָׁעָט
עַר ז' כְּבָעָר
אַז חַקְעָס בְּלָעְבָּדְשָׁעָט, אָז אַז חַקְעָס דַעַט
פָּגָר יְזָהָר, אַז יְזָהָר, אַז אַרְקָסְפָּעָן אַגְּזָעָן
וְלָרְגָּעָן, אָז תְּמָסָעָן נִישָׁוֹן שְׁוֹן. — אַז

לישען חוץ, ער ווינטם זפלו גישען
או מיר האבן אין זפלו חוץ האבן
ווערקרער-צענרטעלעך, ווועס בונדז האבן
אכטוויטס דיאָקְדָּצָר זאַיְתָּן און
בידע שרכען זע: אַנְיָלְהָה! אַיְוָר,
וואָס גִּוִּיבֶּט, אוֹ דָּעֵר צוֹוָאנְגָּזָהּ אֲוִוִּין
טהָאָקְעָ אַוְּסָאַלְטָאָיךְ אָוִיסָּקְעָ דִּי טָובָהּ פָּזָן
הָאַדְרוֹוּקָרָעָר, אַיְוָר אַפְּרָאָפָר חַי וּקְיָם,
אַחֲן הַבָּפּוֹת.
דָּקְרוּעָהָן, אוֹ אַיְדָּהָהָהָן כְּזָוִנְיָהָן
וְזָרְבָּהָן, וְזָרְבָּהָן, וְזָרְבָּהָן, וְזָרְבָּהָן, וְזָרְבָּהָן.

פְּרַקְתִּינְגֶּזֶר, פְּרַקְתִּינְגֶּזֶר יְהוָה נִשְׁמַת כָּא
בְּעֲרָכְסֶסֶת אֵיךְ חָגֶב דָּעַם יְהוָה גַּלְעֹזֶת שְׂפָתָה
אָוֹיְפֶן דָּנוֹ פְּטַמְרִיקְוָהֶרֶי אָוֹן פְּלַגְוִינְגֶת-
הָא. דָעַר יְהוָה חָסֶן גַּעֲקֹבֶס אָוֹיְף דָעַכְתָּו
אָוֹן אָוֹיְפֶן לִיגְזֶס, נָזֶדֶר פְּלַגְוִינְגֶת
אָוֹן צָו דָעַר זָהָדְזָקָה, אָוֹן חָאוֹתָן
סְפָאָסֶט זָקֶן גַּעֲלֹזֶת דָעַר פְּרַקְתִּינְגֶּזֶר יְהוָה
חַמְיסֶט אָנָן גַּאֲזָה.

חָגֶב אֵיךְ גַּעֲחָרֶת שְׁוִין מְרִיחָה גַּעֲקָגָה,
חָגֶב אֵיךְ גַּעֲחָרֶת גַּעֲבָדְגָּזֶן גַּעֲטָהָגָה,
גַּעֲפָגְוִיָּגָעָן הוֹן דָעַר פְּלַגְוִינְגֶת חָזֶת
עֲגָדְלָהָגָעָן זָהָג, דָעַק אַוְסְגָּהָגָרָה גַּרְעָגָה.
רָאָגָה, דָעַרְתָּא גַּסְגָּוָס, דָעַק גַּעֲנָרִיסָגָה,
דָקָרָה גַּקְרִיסָק, אָלָק פְּרַגְּגִיכָּגָעָן אָוֹן
דָעַם נְקָשָׁק-גַּכְעָגָה. עֲרָשָׂה אָוֹן אַחֲנָר
חָאָגָה אָירָה יְבָרָהָגָהָגָה אָוֹן אַדְּגָה

לְאַדְוֹנָזֶר טַאֲגָנָבֶלְאָשׁ

שפט בעשׂתְּלִיטָהanganterritoriell מושׂרָה נישׂטָרָה יְמִינָה נְשִׁיכָה.

דרכם: Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טלפון: טן 1424 קציג 57. אודמיינסטראץ 47

פערוועיר קליכט ווערטעו?

ר' נאנצ'ע זעלט-פרענץ פערנעם זיך און דיאצעט טען מיטו
וואו פון אנטרכיגאנער אונטערשטאטס-סעדערטואר מלאן נבוח שליסען
אנטרכיגאנדר מיט אלע אידראפֿאַיזשע פֿלְיכוֹת העדכע זאָו שטעהן יעדע
אַרטּט פֿלְיכּה אוּסְטּרֵץ נועזען. אוֹו אַרום. נלויבען טמעריכא וועט נעלן.
גען אַוְּ פֿרְמִירְדּוֹן אַמְּגַע זעלט-שְׁהִיטָּה. וְעַגְעָן חֻלְבָּעָר סְזָעָרָט וְעַדְּרָא
עַלְּ יְעַצְּטָעָם גַּעֲרָדָט אַוְּ אַידְרָאַט
איינגעטּוֹר נְהַרְדָּר דִּי אַנְצִיאָטוֹז וְעַגְעָן דַּעַם רְאוּגְעָן פֿלאָו צְבָא
אַרְאַנְפְּרִיךְ, וְעַלְּכָעַ הַאֲטָפְּ אַרגְּנָעָלִינְטָט דִּי פֿעַדְאַיְינְגְּטָט שְׁטָאַהְטָוּז צְבָא.
פֿעַז מִיט אַהֲרָן אֶזְעָאַתְּ לְבָעָר אַטְמָאָר. דַּעַד אַונְטְּשָׁרְדָּר אַבְעָר צְוִישָׁעָן
פֿרְאַנְזְּוּיְישָׁעָן אַוְּ אַמְּרִירְקָאַנְדָּר פֿלאָו בְּעַשְׁתְּחָתְּ דָּרְעָיו, וְהָם פֿרְאַנְפְּרִיךְ
לְאָטְבָּאַתְּ נְהַאֲלָטָאָגָא, אַוְּ אַוְּסְטּרְזָוּ בְּעַזְעָן סְעַנְעָן נְעַשְׁטָלָט וְעַרְעָן נְאָרְדָּיְאָנְ
גְּאַלְּעַדְעָטְמְלְיכָוּת, דְּאַנְגָּעָן פֿירְעָן אַפְּרַטְמִירְיְינְגְּטָט. מְלָחָמָה אַיְזְנוּצְעָלִידְ
זְוִילְבָּגְּ וְהָם פֿרְאַנְפְּרִיךְ הַאֲטָאַזְוּ פֿאַרְמוֹלִירָט אַהֲרָן פֿאַרְשְׁלָבָגְּ, אַיְזְפָּעָרְ
שְׁטָעַנְדְּלִיךְ. פֿרְאַנְפְּרִיךְ אַיְזְפְּרִידָעָן פֿוֹ אַיצְמִינְעָן מְצָב אַיְזְרָאָפָא אַזְוּ
וְוְיִלְּ דְּרַעְתְּאַלְמָעָן דַּעַם «סְטָאָטוֹס חֹאָ». זַי וְיַיְסָ אַבְעָשָׂ, אַוְּ סְנַעְפִּינְעָן
יַד מְלֻכּוֹת אַזְוְלָדְמִינְדָּר אַהֲרָן שְׁבָן דִּיְתְּשָׁלָאָן, וְהָם הַאֲיִט זַיְדָ פְּאָרָ
בְּעַוְּלָהָתְבָא אַזְוְלָאָטְמָאָט זַיְדָ נְאָר אַלְעָז אַרוֹם מִיטְפְּלָעָנָר וְעַגְעָן עַנְדְּרָעָן
זַי אַיצְמִינְעָן נְרַעְנִיצְעָן. פֿרְאַנְפְּרִיךְ חַאֲלָאָ דְּעַרְבִּיבָּר, אַזְוְדָעָן אַנְפְּאַלְעָדָעָן כְּעָן
זַי נְאָר דִּיְתְּשָׁלָאָן אַזְוְיִלְבָּגְּ זַיְדָ דְּעַרְבִּיבָּר בְּזַהְאָרְעָנוּ בְּעַצְמָעָם מִיטְ
אַמְּרִירְקָאָס אַונְטְּרַאַטְּצִוְּגָן, אַיבְעָרְלִיאַזְוְנְדָגְּ זַיְדָ דַּאַם רְעַבְתָּאָזְוְרָעָן.

נאנז אנדערש סיקט מעו אויפז איזטינען מאכ פון אַמְרָאַפָּא אַיִד
עראייניגט שטאטעו. אויב מיזעט אַפָּעַן לְאֹוֹן אַטְרָעַל פָּאַר פִּיהָרְעַז
פָּעָרְטִיְגְּנוּסְמִילְחָמָה, דָּאוּ הָאָתָּה דָּעַר נָאֶצְעָר אַפְּמָאָר נִישְׁתְּ קַיְוּ שָׁוָם
אַרְפָּה, וְיַיְלָן צִעְנָעָן פָּאַרְהָאוּ גַּעֲנָגָן חַאְמְבִּינְאָצְיעָם אָוּן מִיטְלָעָן אַנְצְּזָוְיָוָן,
דָּעַר שָׁבָן אַיְזָנִינְטִילְדָּר נְחוּוּן דָּעַר אַנְפָאַלְטָר אָוּן מֵאוּן דָּעַרְבָּעָר
עַצְּזָאָגָנָעָן בְּעוֹאָרָעָן זַיְדָן פָּעָרְטִיְגְּנוּן.

וילבש פער שטנדליך, או די דאינע פארטוליע אוין אויפגענעם עז
עהארען נאנץ ווארים אין ענגלאנד און פראנטנרייד האט על ברכה נעמות
רכפערען, או זי אוין דערזיף מספיט.
זי חוץ אבער דער דאינעד פלאו סענו אדורובעט יתרות ווערטו ז
זיוין אין בריאס' תשובה צו מאלען זערט אגעהיזען, או פראנקדייד אין
רימט אונטערצישראיבען או אפמאה, וואך זאל' נישט ארינגעטען אין די
אטטעןצען פו פעלמער-בונה. אוון דא ליגט עבען די נאנצע שוחריג-
זיט, מאיז דאד אל עמען בעוואסטן, אוון די עימד אויפנאבע פו פעלסער-
זיד אוין צו דערתאלטן דעם שלום. אווי האט ווילטאו פעטנטעשטעלט
זון בענירנעם די בערעכטינונג פו פעלמער-בונה. אונדרער ואיד אוין, או
ז' איצט האט דער פעלטען-בונד בעוויזען צו עדערינען נאר מליען
אנפלייכטן אוון אלע בעמיהזגען צו פערוואנדערלען איהם אוין אנאייסט-
זיען, וואם זאל' איזומאַ פאר אלעכאל' אויסטנידען יעדע מליחמה-ספנה
אבען ויד אויסגעליאווע מיט נארנישט. כוים אבער וענען אלע פונט
ביבים אונטערצישראיבען איכאפטאָר נעהן מליחמת, דאו מזו עס דראָ
עטונו ווערטו דוד דער אינטימוציע וואם אוין דערזיך בערזפערן, דורך
עלעהר-בונה.

אט-א ד' פרענק פעראנטשערערט איזט טאכ' אלע פאליטימעה.
זון איזו זויט היי מען דערהאי-טונו דעם פרעסטיזש פון פעלסער-בונר, אוו
זון דער צויזשער זויט היי מען אריינציגהען אטעריסק איזו אירראפאישען
גאנטען. דורךין פעלסער-בונר קעו עם מאיז-אומן נישט געשהן, חילו
סעריסא האט ד' נאנצע צייפ נישט געהאלט באיז-אומן זיך בעטהייליגען
זון ד' בערטונגנען און זיזומען פון פעלסער-בונר. סיובט דעריבער
פערדה, או דיעד זאלאה זאל פלייבען זאמט און סצינפלע זאל רעד גאנז
זיגבען: וועט עם געלונגנען, וועלען מיר אפשר דאס אנטעמען פון ד'
לְרַבָּת־אֶלְעָרְמָנָן, וְעַל־כָּל־הָעָרָם נִשְׁתַּת אֹוִת בְּעַשְׂרוֹתָיו דְּגַנְּרָמָלָעָן
בְּמִזְבֵּחַ זָהָבָן פָּוּ אֲבִירָאָמָן.

די רזמענישע גערעכטיגקייט בע-
שטראפט מיט א חורש תזיסה
פאר מאכען פאגראמען.

בזאת אראם מ- 10 ינואר (ימ"ג) אמרו קאנצ'קוטנו ווד פראנטן נ"ע ר' שוויטר נרצעת קליברגם, וואם

ש מר אספכדרג, 10 יאנזיגר (ימ"א) און און אלטמיטיג, פג 74 יאנזיגר זיין מאכטבון דער זאלז. סאלז ליטעלז און זיין

